

Anläggningsguide

Innehåll

Vår idrott	3
• Verksamhetsidé för SvSF	
• Värdegrund för SvSF	
• Alla kan vara med	
Våra anläggningar	3
Behov och utmaningar	4
Skjutbanor utomhus	4-5
• Ljuddämpning	
Skjutbanor inomhus	6-7
• Ventilation	
• Färger	
• Belysning	
• Ljuddämpning	
Checklista för skjutbanor inomhus och utomhus	7
Elektroniska tavlor	8
• Krav	
• Bra att ha	
Lämpliga platser för skjutbanor att byggas	9
• 10 m luftvapen (gevär/pistol)	
• 25 m pistol	
• 50 m gevär/pistol	
• 300 m gevär	
Stödjande ytor utöver aktivitetsytan ...	10-11
• Omklädningsrum och toaletter	
• Förrådsutrymme	
• Klubbstuga (utomhusbanor)	
• Vapenskåp	
• Samlingslokal	
• Kiosk/Café	
• Sekretariat	
• Skjutledarbås på skjutbana	
• Återvinningsplats	
• Parkering och kollektivtrafik	
Goda exempel	12-14
Miljö	15
Övrig dokumentation	15

Den här anläggningsguiden har utformats av Svenska Skyttesportförbundet (SvSF) för att tydliggöra de behov som finns vid etablering av inomhus- och utomhus-skjutbanor. Guiden är tänkt att fungera som ett stöd för föreningar, kommuner, RF-SISU-distrikt och andra aktörer som vill fördjupa sin kunskap om skyttesportens specifika behov. Den är särskilt anpassad för grenarna gevär och pistol.

Utgiven av Svenska Skyttesportförbundet

Textinnehåll: Björn Bergström, SvSF tillsammans med SvSF kansli.
Grafisk form: Göran Carlsson.

Vår idrott

Skyttesporten är en av världens största individuella idrotter och utövas i de flesta länder. Sporten har funnits med i det olympiska programmet sedan Aten 1896.

Svenska Skyttesportförbundet (SvSF) med ca 100 000 medlemmarna i drygt 1 000 föreningar, är medlem i Riksidrottsförbundet, Sveriges Olympiska Kommitté, de Europeiska och Internationella Skytteförbunden och är också en frivillig försvarsorganisation. Inom förbundet bedrivs det verksamheter inom sportgrenarna gevär, lerduva, pistol, viltmål samt långhåll och field target. Utövarna är från ca 7 år och uppåt och det finns tävlingsklasser även för de som är 65 år eller äldre.

Verksamhetsidé för SvSF

- Vi arbetar för skyttet som en idrott med samhällsansvar där alla kan delta på sina villkor.
- Vi verkar för skytte som en stor och populär breddidrott med en framgångsrik elit.
- Vi tillvaratar olika grenars intressen varvid en stor variation ska råda.

Värdegrund för SvSF

- Glädje och gemenskap
- Ansvar
- Rent spel
- Demokrati och delaktighet
- Allas rätt att vara med

SvSF bedriver sin verksamhet enligt dokumentet [Skyttesporten Vill](#).

Alla kan vara med

Skytte är en av få idrotter där alla kan tävla mot varandra på samma villkor - killar, tjejer, ung som gammal, funktionsnedsatt, elit mot motionär. Eller helt enkelt bara mot sig själv.

Visst är egenskaper som lugn, harmoni och koncentrationsförmåga bra att ha. Men att ha roligt, stark vilja, brinnande intresse att lära sig mer är kanske ännu viktigare för att lyckas på skjutbanan.

I Sverige är skjutbanor starkt förankrade i folkhemmet. Det finns skjutbanor i nästan vartenda samhälle, från Norrlands inland till Malmös landsbygd.

Att vara med i en skytteförening innebär inte bara att utöva sporten utan även att få möjligheten att ingå i ett socialt sammanhang. Som att engagera sig i styrelsearbete eller hålla i träningen med föreningens skyttar.

Svenska Skyttesportförbundets verksamhet strävar mot ett långsiktigt hållbart samhälle. I all skytteverksamhet ska hänsyn tas till miljön. Skytteorganisationen ska aktivt medverka till att minska sin miljöpåverkan.

De positiva effekter vi ser av skyttet i allmänhet är att det inte spelar någon roll hur gammal du är, vilket kön du

har eller om du har en funktionsnedsättning så kan du vara med i en förening och delta i verksamheten. Skytte är för alla åldrar 7-100+ år, tjej eller kille, gammal som ung. Du får ett livslångt lärande och kan utöva sporten hela livet. När du inte längre vill vara aktiv kan du vara delaktig i styrelsearbetet, hjälpa till att anordna tävlingar, träningsläger eller delta som ledare eller funktionär på olika nivå.

Landets skjutbanor används av personer i alla åldrar. Åldersfördelningen bland Svenska Skyttesportförbundets medlemmar är:

7-25 år:	ca 30 000
26 år och äldre:	ca 85 000
65+:	ca 20 000

Våra anläggningar

Gevärs- och pistolskytte bedrivs på skjutbanor både inomhus och utomhus. Varje skjutbana har en skjutvall som det skjuts ifrån och ett kulfång det skjuts mot, men specifika förhållanden råder för varje skjutbana och gör varje fall unikt.

I dagsläget finns det över 1 500 skjutbanor som är registrerade av över 900 föreningar. Skjutbanorna finns utspridda över hela landet från Skåne till övre Norrland. De flesta skjutbanorna går att hitta i södra delen av Sverige och många har funnits väldigt länge.

Gevär skjuts utomhus på avstånd från 50m upp till 300m, men det förekommer att det även skjuts på längre avstånd. Då verksamheten bedrivs inomhus skjuts det på 10m och 50m.

Pistolskyttet bedrivs på 25m och 50m både inomhus och utomhus, men även på 10m inomhus.

Vid nyetablering av en skjutbana är det de lokala förutsättningarna som styr hur många skjutplatser som är lämpligt. För vissa föreningar räcker det med fem platser, andra behöver minst tio och ska du arrangera distriktstävlingar eller ännu större tävlingar krävs 15 skjutplatser eller fler.

Föreningarna arrenderar till största delen sina skjutbanor av en privatperson eller av kommunen. Några föreningar har gått ihop till en sammanslutning som äger banan tillsammans eller så hyr respektive förening av kommunen. De flesta luftvapenbanor som är belägna inomhus i skolor, idrottshallar eller andra byggnader med annan typ av verksamhet så hyr föreningarna mestadels lokalen av kommunen. Detsamma gäller för stora utomhusanläggningar där föreningen har flera skjutbanor för olika skyttegrenar, som tillsammans täcker ett stort område.

Många föreningar hyr sina skjutbanor genom kommunen, främst inomhusbanor i storstadsområdena, men även banor utomhus. Det är ofta svårt att hitta skjuttider för föreningarna då det är många föreningar som ska samsas om samma skjutbana.

Behov och utmaningar

Svenska Skyttesportförbundets verksamhet har en lång historia inom svensk idrott. Många föreningar har därmed funnits väldigt länge och har även de en lång historia bakom sig. Skjutbanorna har tidigare legat långt från våra samhällen, men dessa har med tiden krupit närmre våra skjutbanor. Det har inneburit att bullret blivit en utmaning och skjutbanorna behöver därmed "ljudisoleras" på olika sätt.

Våra skjutbanor som är belägna utomhus slits av både väder och vind. Skjutvallar och delar av kulfång är ofta byggda i trä och behöver med tiden bytas ut och rustas upp. Kulfången som utomhus har material av sand eller bergkross behöver fyllas på och luckras upp för att hålla en säker skjutbana. I dagens läge ställs det högre krav på miljön och föreningarna tittar mer och mer på miljövänliga lösningar av kulfång vilket ofta leder till en stor kostnad för dem.

Med tiden implementeras nya grenar, vilket medför att skjutbanor behöver förändras eller moderniseras. Behovet av skjutbanor har ökat både på grund av ett ökat intresse och för att ge föreningar som delar skjutbana mer tid för sin verksamhet.

Det råder mycket stor brist på skjutbanor i storstadsregionerna där många människor bor, medan det i glesare befolkade delar av landet ofta ser bättre ut. Lokaler finns, men tillgängligheten är inte alltid den bästa då det krävs trappor för att kunna ta sig till lokalen.

För att göra anläggningen mer tillgänglig behöver transportmöjligheten säkerställas. Något som är bra att se över är cykel- och gångbanor, kollektivtrafikens tillgänglighet samt framkomlighet med bil och bra parkeringsmöjligheter.

En positiv effekt om det finns många skytteföreningar i området är att de skulle kunna gå samman för att bli en starkare förening med fler medlemmar. Det kan då byggas en gemensam anläggning för alla som utnyttjas i bättre omfattning.

Skjutbanor utomhus

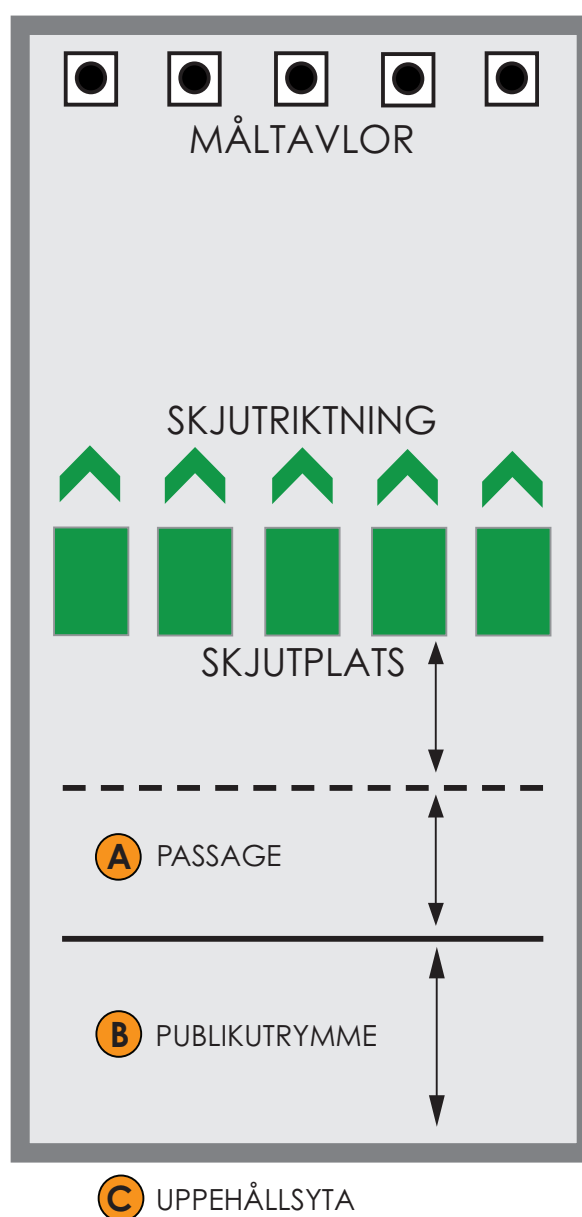
Det finns många olika varianter på hur utomhusskjutbanor kan anläggas och kombineras. Det är möjligt att anlägga en skjutbana där både gevärs- och pistolskytte kan utföras på samma plats, med skjutavstånd som varierar beroende på vapentyp. Dock går det inte att skjuta samtidigt.

Utomhusskjutbanorna är mestadels förlagda i skogen och nya förläggs en bit från civilisationen för att inte störa närliggande hus.

Skjutplatserna/skjuthallen där det skjuts från bör ha väggar, tak samt att det går att låsa hallen. Golvet bör vara hårt och fast underlag av helst betong.

Bakom skjutplatserna ska det finnas gott med utrymme för att kunna ta sig förbi de skyttar som fortfarande skjuter utan att störa dem (A - Passage). Det kan röra sig om skyttar, funktionärer eller tränare med eller utan rullstol/permobil. Ytterligare utrymme bör finnas för åskådare alternativt väntande skyttar (B - Publikutrymme). Utrymmet kan även behöva utnyttjas för att byta om de gånger det på annan plats (C - Uppehållsyta) inte finns möjlighet för att kunna byta om. Området mellan (B) och (A) kan enkelt avgränsas med ett rep eller liknande.

Exempelbild på skjutbana utomhus
(gevär/pistol 25m eller 50m)

Det ska vara lätt att ta sig in i skjuthallen utan trösklar att ta sig över, trappor eller nivåskillnader. Vid nivåskillnader, bygg en svagt sluttande ramp i stället för trappor eller trappsteg. Se specifika mått i Måttboken samt reglementet för respektive disciplin. (Enl. ISSF-reglemente kap. 6.)

Något att tänka på är i vilket väderstreck som skjutbanan ska byggas för att solen inte ska komma in och blända skyttarna.

Plats för cafeteria, omklädningsrum, gemensamhetsutrymme och förråd för förvaring av målmaterial samt vapenskåp bör finnas. Det är vanligt att våra föreningar har ett klubbhus i anslutning till utomhusanläggningen där dessa utrymmen finns.

En skjutbana är inte en allmän plats utan enbart behöriga personer får vistas på skjutbanan. Skjutbanan ska tydligt märkas ut med varningsskyltar runt om så att förbipasserande blir uppmärksammade och inte beträder skjutbanan.

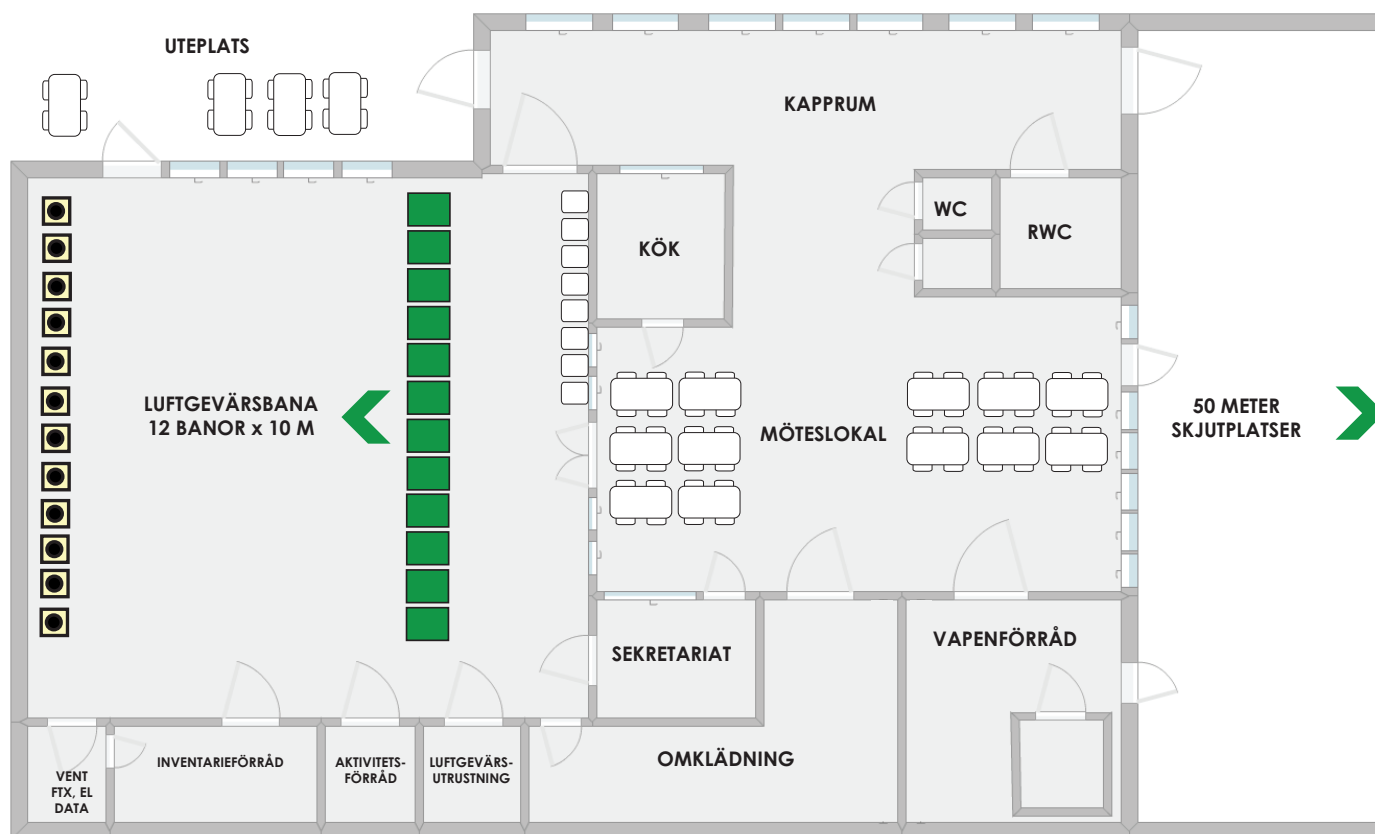
Varje skjutbana ska följa SäkB som är bestämmelser för säkerheten vid allt skytte på civila skjutbanor och i fältskytteterräng, alltså bland annat regler för hur

skjutbanan ska se ut rent säkerhetsmässigt. SäkB är även ett redskap för Polismyndigheten som har till uppgift att besikta skjutbanorna.

Ljuddämpning

Det är viktigt att tänka på ljudet på skjutvallen och terrängen runtomkring skjutbanan. Skottljudet kan minskas med ljudfällor och ljudabsorberande ytbeklädnad i väggar och tak. Mellan skjutplatserna kan även ljudabsorberande skärmar placeras. Vanligast är att man bygger bullerplank utomhus. Planken måste då vara stabila och ha tillräcklig utbredning för att göra någon verkan. Tips är tvättbara akustikplattor Ecophon Wall Panel eller akustikgips Gyptone Sixton 60 eller motsvarande. Träullit eller stenull är också att rekommendera. För att minska bullret på skjutbanan går det även att bygga ljudvallar av schaktmassor. Kontakta SvSF för mer information.

Läs mer i [Måttboken](#) samt på [SvSF hemsida](#) under Miljö och Säkerhet.

Exempel från Öved-Östraby Skytteförening som byggde helt ny skjuthall. Hallen rymmer banor för både 10 och 50 meter och har bra ytor för både skyttar och funktionärer. På sidan 12 kan du läsa mer om hur föreningen finansierade bygget, deras tips och vilka positiva effekter den nya hallen medfört.

Skjutbanor inomhus

Skjutbanorna som finns inomhus kan kombineras med alla avstånd på 10m, 25m och 50m beroende på lokalens storlek. Det går också bra att ha skjutplatserna på olika våningsplan.

Oftast finns det skjutbanor där det endast skjuts med luftvapen på 10m. Det är enklast att hitta en lämplig yta för att bedriva sin verksamhet på det avståndet. När det kommer till skjutbanor på 25m och 50m kan dessa oftast kombineras tillsammans med 10m, men då måste lokalen vara fullträffskyddad.

Info

Skjuts det med krut (gäller ej luftvapen) behöver lokalen vara fullträffsäker, d.v.s. att projektiler inte kommer utanför väggarna på skjutbanan. En skjutbana inom detaljplanerat-, industriområde ska (bör) anläggas fullträffsäkrad runt om. Vid anläggandet av en icke helt fullträffsäker inomhusskjutbana ska en riskanalys göras avseende området utanför skjutbanan. Tak, väggar och golv behöver inte vara rikoschettfria. Dock ska pelare inom V och Vh (skyttens egenspridning) vara rikoschettfria för att förhindra återstuds.

Om en sporthall utnyttjas kan fasta elektroniska måltavlor monteras och byggas in på kortsidan av hallen. Befintliga omklädningsrum samt gemensamhetsytor i sporthallen kan då utnyttjas.

Tack vare att utrymmet mellan skjutplats och kulfång inte används kan lokalen utnyttjas av annan verksamhet än skytte för att täcka upp lediga tider. Exempel på aktiviteter som skulle kunna nyttja lokalen:

- Boule
- Bågskytte
- Träningspass (spinning, yoga)
- Pingis
- Dart
- Möteslokal/Föreläsningar

Plats för cafeteria, omklädningsrum, gemensamhetsutrymme och förråd för förvaring av målmaterial samt vapenskåp bör också finnas.

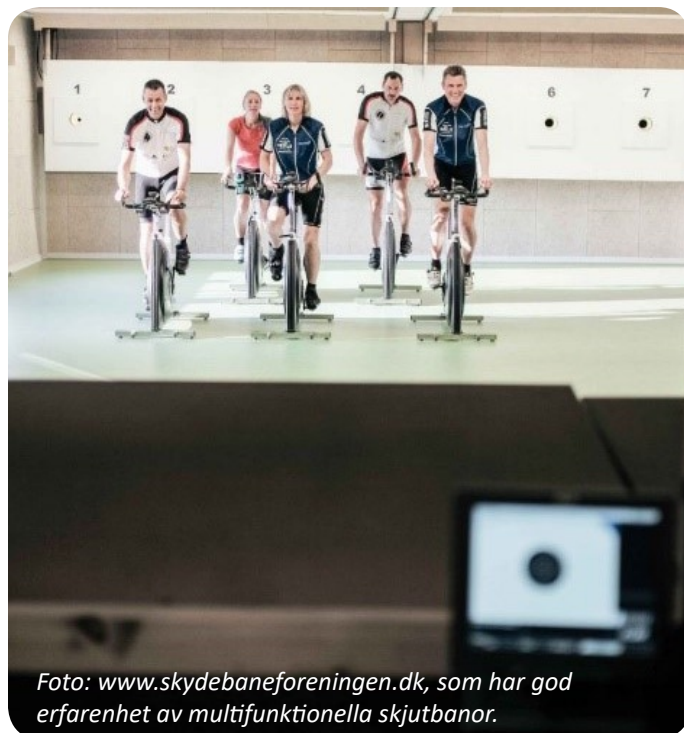
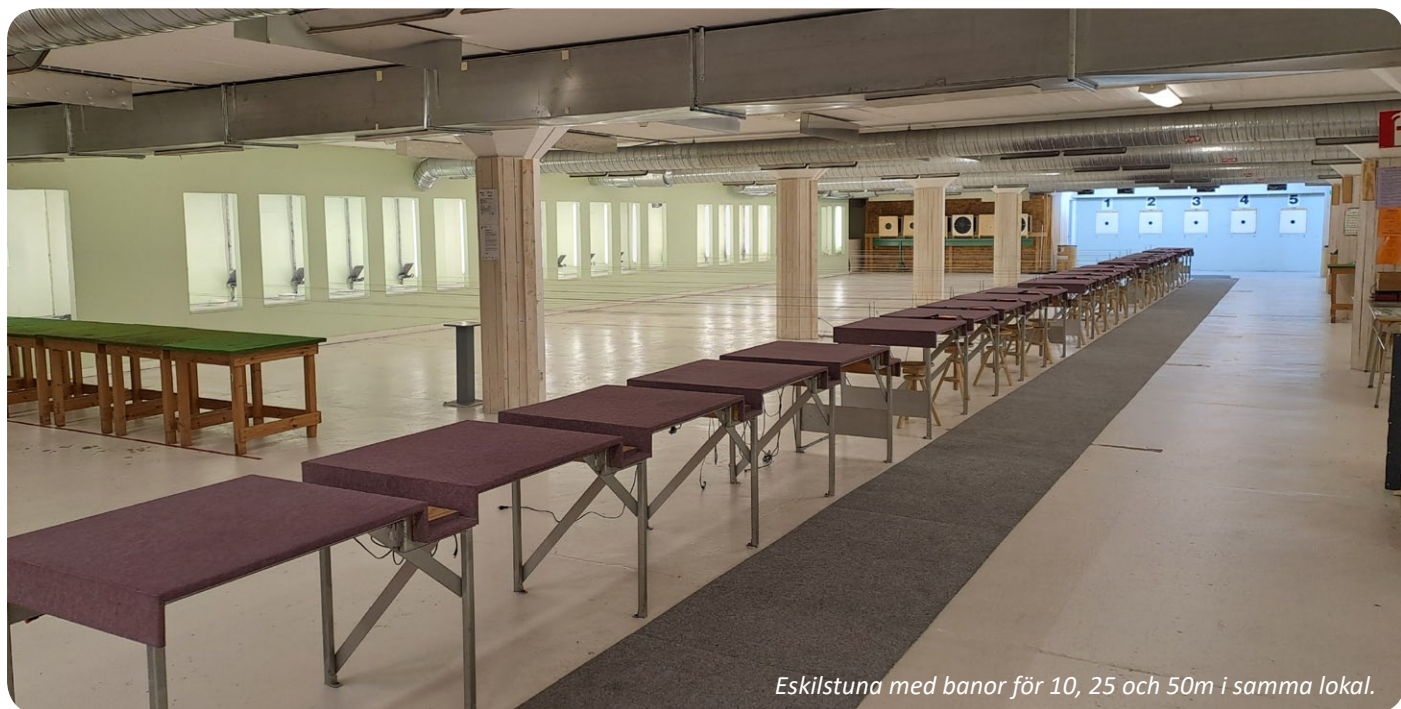

Foto: www.skydebaneforeningen.dk, som har god erfarenhet av multifunktionella skjutbanor.

Eskilstuna med banor för 10, 25 och 50m i samma lokal.

Ventilation

Vid luftvapenskytte och skjutbanor med 10 skjutplatser eller färre fungerar det bra med självdragsventilation. För skjutbanor inomhus där det skjuts med krut finns större krav på ventilation. Läs mer i "Måttboken".

Färger

Färgsättningen av lokalen blir bäst för skyttarna om gråskalan tonas med matta och ljusa färger med en reflektionsfaktor mellan 50–75 %. I första hand väljs gult och i andra hand grönt. Samtliga ytor i lokalen ska ha matta och ljusa färger. Fönster, glasytor och blanka föremål som kan ge irriterande speglingar bör undvikas i lokalen. Tänk också på att kontrasterande färger bör finnas på golv, väggar, stolpar, dörrar, föremål och möbler. Detta gör dem betydligt mer synliga och möjliga att upptäcka för den som har nedsatt syn. Bokstäver, siffror och symboler på skyltar och annan information ska också alltid ha en hög kontrastfärg mot bakgrunden. Se specifika färger och kulörer i "Måttboken".

Belysning

Det är viktigt med bra belysning i lokalen och att den är placerad på sådant sätt så att skyttarna inte bländas. Armaturerna vid måltavlorna ska vara avskärmade och placerade så att ljuset riktas i skjutriktningen. Läs mer om belysning i "Måttboken".

Ljuddämpning

Det är bra att tänka på att hålla ned ljudet i lokalen med hjälp av olika ljuddämpande material. Skottljudet kan minskas med ljudfällor och ljudabsorberande ytbeklädnad i väggar och tak. Tips är tvättbara akustikplattor Ecophon Wall Panel eller akustikgips Gyptone Sixton 60 eller motsvarande. Träullit eller stenull är också att rekommendera. Läs mer i "Måttboken".

Checklista

för skjutbanor inomhus och utomhus

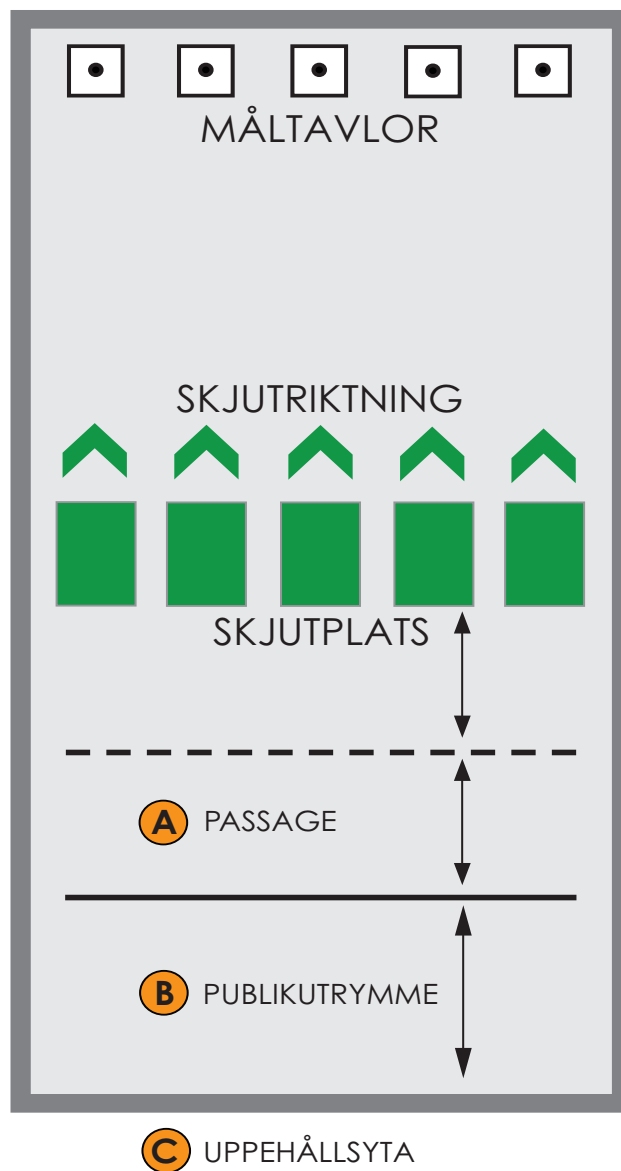
Bakom skjutplatserna ska det finnas gott med utrymme för att kunna ta sig förbi de skyttar som fortfarande skjuter utan att störa (A). Det kan röra sig om funktionärer, tränare eller skyttar med eller utan rullstol/permobil. Ytterligare utrymme bör finnas för åskådare alternativt väntande skyttar (B). Detta utrymme kan behöva utnyttjas för att byta om de gånger det på annan plats inte finns möjlighet för att kunna byta om. Området mellan publikplats (B) och skjutområdet (A) kan enkelt avgränsas med ett rep eller liknande.

Det ska vara enkelt att komma in i skjuthallen, utan hinder som trösklar, trappor eller nivåskillnader. Om det finns nivåskillnader, bör en lätt lutande ramp byggas istället för trappor eller trappsteg. Något att tänka på är att det ska vara tillräckligt stora ytor för att kunna snurra

runt med en rullstol/permobil samt tillräckligt breda dörrar för att kunna ta sig in med sitt hjälpmedel. Detta gäller även för förrådsutrymmen som ska vara tillgänglighetsanpassade.

Skjutlinjen, som visar aktuellt skjutavstånd, markeras tydligast med färgad eller perforerad tejp på golvet. Skjutborden behöver vara höj och sänkbara så att höjden går att anpassa till alla. Se specifika mått i Måttboken samt reglementet för respektive disciplin. (ISSF-reglemente kap 6).

Exempelbild på luftvapenhall (gevär/pistol 10m):

Toaletter, omklädningsrum för dam och herr med plats för två skjutlag (antalet personer kan variera beroende på antalet skjutplatser), förråd, publikt utrymme, vapenskåp, gemensamhetsutrymme för väntande skyttar och medföljande, kiosk/cafeteria och parkering.

För att en arena ska ha internationell standard hos ISSF (det internationella förbundet) och för att kunna arrangera större mästerskapstävlingar som EM, VM eller Världscuper är det höga krav på vad som bör finnas med på en anläggning. Rekommendationer och regler för den typen av tävlingar finns att inhämta hos SvSF.

Elektroniska tavlor

Eskilstuna

Traditionellt har skytte främst bedrivits mot papptavlor. Även om dessa fortfarande används, har elektroniska måltavlor blivit det dominerande alternativet.

I Sverige finns det flera typer av elektroniska mål, men det är bara vissa som är godkända för att sätta rekord på (Sius Ascor och Mega Link). Monitorerna som resultaten visas på vid skjutplatsen behöver vara flyttbara i både höjd- och sidled. I höjdlid behöver de kunna anpassas för den skjutställning som utförs och sidled beroende på om du är höger- eller vänsterskytt.

Krav:

- Vill föreningen arrangera tävlingar är el ett måste.
- Nya skjutbanor ska vara tillgänglighetsanpassade.
- WiFi måste finnas vid stora tävlingar.

Bra att ha

- På utomhusbanor är det bra om det finns tak över skjutvallen, men det är inget krav. Däremot är det bra för att kunna utnyttja banan även när det regnar. Ännu bättre är om den är inbyggd för att kunna minimera ljud och ge skydd för väder och vind.
- Elektronisk målmarkering är bra att ha, vilket underlättar för verksamheten.
- Tänk på i vilket väderssträck banan ligger för att eventuellt behöva bygga tak mot solljus
- Ljudisolering är viktigt för att skydda hörsel för barn och ungdomar samt minimera ljud till närliggande byggnader.
- Wifi
- Bra med gott om utrymme bakom skytten så det finns plats för väntande att komma in i skuthallen samt möjlighet till att byta om.
- Mikrofon och högtalarsystem så att skyttarna hör skjutledarens kommandon, vid större lokal.

Lämpliga platser för skjutbanor att byggas

Något som du måste ta hänsyn till när en skjutbana ska byggas är att det finns flera olika vapentyper och kalibrar som låter olika mycket samt är olika kraftfulla. Även topografin och naturen runtomkring skjutbanan påverkar hur mycket ljudet tar sig vidare. En öppen yta med en skjutvall utan väggar och tak sprider ljudet längre än om det skulle finnas en inbyggd välisolerad skjutvall där skyttarna skjuter ifrån och mycket vegetation runt omkring.

Här ges förslag på platser där skjutbanläggningar kan byggas:

10m luftvapen (gevär/pistol)

Dessa typer av skjutbanor kan temporärt byggas upp på platser som tillåter ett skjutavstånd på 10m, men oftast är de permanent byggda. Nedan följer förslag på platser där det går att upprätta skjutbanor för skytte på 10m. Tänk på att följa de säkerhetsrekommendationer som finns att läsa i SäKB.

Permanent skjutbanor inomhus:

- Gymnastiksal/Sporthall
- Källarlokal
- Industrilokaler
- Hembygdsgrändar/Scoutgrändar

Temporära skjutbanor:

- Idrottshallar
- Ishockeyarena
- Tennisbana
- Kongressal
- Marknader
- Platser där utrymme ges samt där säkerhetsavstånd bakom tavla och i sida finns

25m pistol

Den här typen av skjutbanor anläggs utomhus, men där det finns plats och möjlighet även inomhus. Det är också vanligt att de kombineras med antingen 10m och eller tillsammans med 50m.

Permanent skjutbanor:

- Skogsområden (utomhus)
- Källarlokal (inomhus)
- Industrilokaler (inomhus)

50m gevär/pistol

Skjutbanor på 50m kan kombineras med en skjutbana på 25m. Antingen skjuts det från samma skjutvall, men med ett kulfång på 25m. Annars skjuts det mot samma kulfång, men med en skjutvall på 25m.

Permanent skjutbanor:

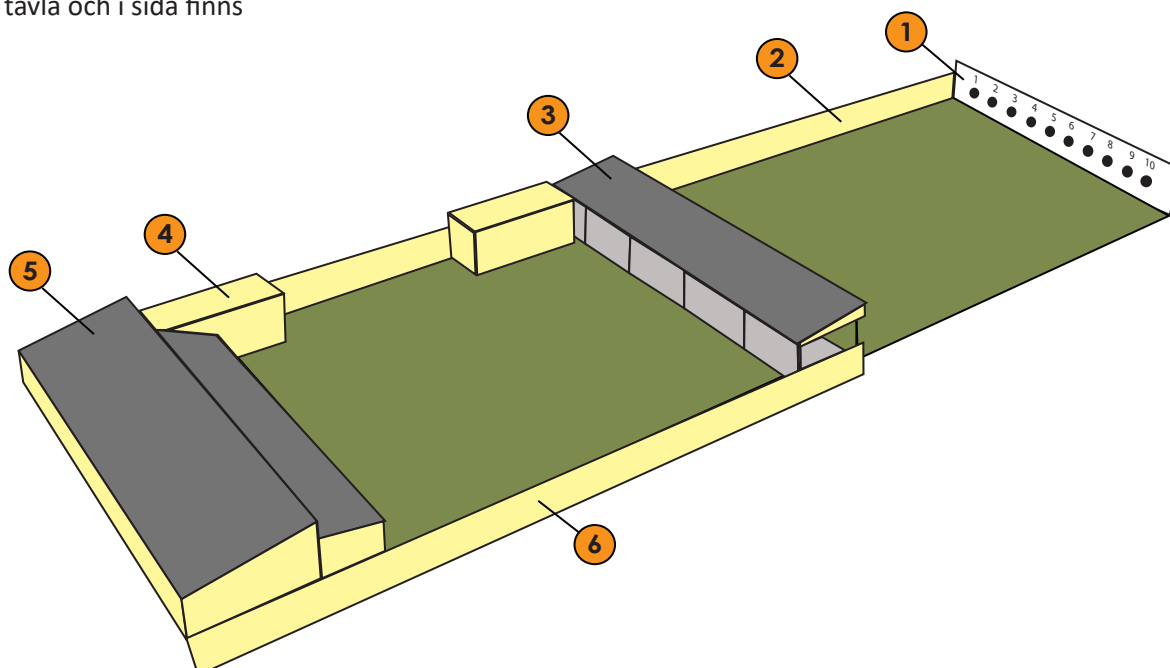
- Skogsområden (utomhus)
- Källarlokal (inomhus)
- Industrilokaler (inomhus)

300m gevär

Dessa skjutbanor behöver ha större yta att vara på. Oftast finns skjutvallar även på 200m och 100m. Ibland kombineras det även med skytte på 50m. Då skjuts det från samma skjutvall med ett kulfång på 300m och ett på 50m.

Illustrationen nedan: skjutvall från 50m och 25m.

- 1) Målcontainer/Kulfång
- 2) Bullerplank
- 3) Skjutvall 25 m med tak
- 4) Förrådscontainer
- 5) Skjutvall 50m
- 6) Bullerplank

Stödjande ytor utöver aktivitetsytan

Vid utformning av idrottsanläggningar är det viktigt att från början inta ett helikopterperspektiv t.ex. vilka utövare och åskådare som kommer att besöka anläggningen. Utgångspunkter för tillgängliga träningslokaler och idrottsanläggningar:

- Hitta universella lösningar, som fungerar för alla besökare.
- Inkludera de olika perspektiv och behov som finns för personer med rörelse-, syn- och intellektuell funktionsnedsättning.

Omklädningsrum och toaletter

Det är bra om det finns omklädningsrum samt toaletter i anslutning till anläggningen. Omklädningsrum bör klara av två skjutlag och det bör finnas för herr, dam samt könsneutralt (individuellt) som är tillgängligt utformat. Totalt antal toaletter styrs av storleken på anläggningen och verksamheten, men det är bra att det finns tillgång till universaltoalett (en toalett som fungerar för de allra flesta oavsett funktionsförmåga).

Förrådsutrymme

För diverse skjututrustning och förbrukningsmaterial till tavlor. Plats för vapenskåp.

För att kunna förvara material som målmateriel, städmaterial etc, är det viktigt att det finns tillgång till förrådsutrymmen på anläggningen. Hur stora utrymmena behöver vara varierar beroende på verksamhetens omfattning.

Klubbstuga (tillhörande skjutbanor utomhus 25m-300m skytte)

Gemensamhetslokal för prisutdelning, sekretariat, möten, utbildning och cafeteria m.m. samt plats för vapenskåp.

Vapenskåp

Vapenskåp bör finnas på anläggningen så att vapnen inte behöver transporteras till och från anläggningen. Om vapenskåp finns ställs vissa krav på vilken typ av larm du behöver ha. Det finns även olika varianter av vapenskåp.

Samlingslokal

För prisutdelning, möten, utbildning, cafeteria och i vissa fall plats för ombyte.

Kiosk/Café

Skapar bra förutsättningar för socialt umgänge samt kunna bedriva inkomstbringande försäljning i samband med tävlingar.

Sekretariat

Håller ordning på startlistor och resultat, tar emot eventuella ändringar. Uppskattad yta som behövs är 10-15 m².

Skjutledarbås på skjutbana

Härifrån övervakar skjutledaren pågående skjutning samt ger kommandon under skjutning. Mikrofon till skjutledaren bör finnas och högtalare utplacerade på skjutbanan så att skyttarna hör skjutledarens kommandon. Skjutledarbåset är oftast placerat i mitten av skjutvallen bakom skyttarna. Tillräckligt stort för att få plats för 3-4 personer, bord/avlastningsbänk, kontakter, fönster mot skyttarna i skjutriktning och åt sidan för att ha överblick över skjutbanan samt dörr.

Återvinningsplats

För att hantera avfall på ett effektivt sätt bör anläggningen ha goda möjligheter till källsortering. Läs mer här om avfallshantering ur miljösynpunkt vid skjutbanor: [miljoinfohantering-av-avfall-vid-skjutbanor.pdf](#) (skyttesport.se)

Källsortering med separata kärl för metall (tomhylsor) och ej återvinningsbart (t ex plast). För att underlätta för skyttarna på 25, 50 och 300 metersbanor, tillhandahåll gärna mindre hinkar samt sopborstar och skyfflar i närheten av skjutplatserna för tomhylsor.

Parkering och kollektivtrafik

För att underlätta för besökare som kommer till anläggningen är det viktigt med bra parkeringsmöjligheter för cykel, bil och andra fordon. Det är även bra att se över om det går att ta sig till anläggningen med kollektivtrafik på ett smidigt sätt.

Krokek

Exempel

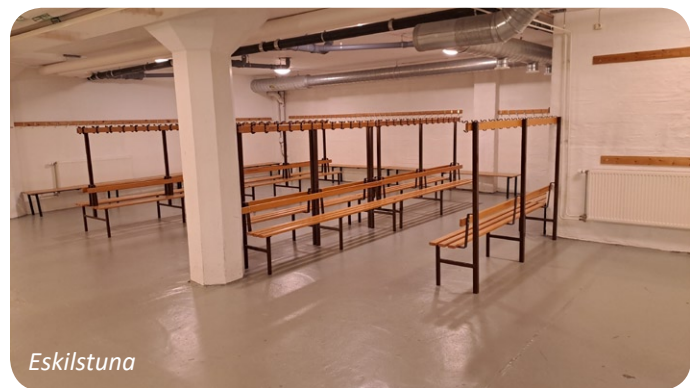
Ovan: Tillgänglighetsanpassning med ramp.

Vänster: Ljudisolerat skjutledarbås.

Nedan: Omklädningsrum samt kiosk/cafeteria.

Eskilstuna

Eskilstuna

Eskilstuna

Goda exempel

Öved-Östraby Skytteförening

Hur lång tid tog det att få allt färdigt?

Från första planerna till sista återrapporten ca fyra år.

Hur har ni finansierat bygget?

Faktiska kostnader: 7,9Mkr.

Finansiering: Arvsfonden (4,2Mkr), Riksidrottsförbundets anläggningsstöd (1,5Mkr), Sparbanksstiftelse (0,5Mkr), annan stiftelse (0,5Mkr), Länsstyrelsens Landsbygdsstöd (0,45Mkr), kommunen (0,2Mkr), Lions (0,03Mkr), eget ideellt arbete (0,46Mkr).

”Kostnadssponsring” (ej fakturerad tid av lokala företag): ca 0,3Mkr.

Vad var anledningen till att ni byggde en ny skjutbana/skjuthall?

Vi blev uppsagda från den tidigare lokalen.

Vilka positiva effekter har den nya hallen/anläggningen lett till?

Ökat antal deltagare i verksamheten, samlat all verksamhet på samma ställe, bättre träningsmöjligheter, trivsamma lokaler med bättre klubbkänsla, ändamålsenliga lokaler (mer lättarbetade för ledare), lättare att få ledare.

Vilka förändringar är gjorda efter föregående skjutbana?

Vi har byggt en helt ny luftgevärshall och nya samlingslokaler sammanbyggt med vår befintliga korthållsbana.

Vad har ni för tips att ge till andra som har tänkt göra samma resa?

Det är ett tufft jobb som kräver många timmars arbete men det ger lön för mödan.

Satsa på en bra förstudie och få noggrann koll på kostnaderna – sök stöd för förstudien.

Övrigt att tillägga?

Se till att er verksamhet syns! Det underlättar att få stöd till projekt & verksamhet.

- Uppdatera er hemsida kontinuerligt med text och bild,
- Se till att synas på sociala medier (Facebook m.m.),
- Visa upp verksamheten i en utförlig verksamhetsberättelse varje år (kommun, RF-SISU, sponsorer, stiftelser...),
- Håll kontakt med kommun & RF-SISU (bjud in dem till föreningen, gå på deras träffar, ställ upp med lovskytte m.m.).

Tips

- Förening som är medlem i SvSF kan ingå samarbete med Skanska som kan lämna av jordmassor på skjutbanor för att höja t.ex. kulfång. Ta kontakt med SvSF för information och vidare kontakt.
- Lämna in bly och tomhylsor för återvinning och för att kunna tjäna en slant.

Öved-Östraby Skytteförenings nya anläggning. Foto: Håkan Andersson, Öved-Östraby SKF.

Goda exempel

Krokeks Skytteförening - Ny luftvapenhall

Foto: Bo Ohlsson

Hur lång tid tog det att få allt färdigt?

Det tog ett år att bli klara med tillstånd och bidrag och därefter ett år av själva byggnationen.

Hur har ni finansierat bygget?

300 000 kr i bidrag av RF/SISU Östergötland och 300 000 av Norrköpings kommun, dessutom mindre belopp av diverse mindre företag, föreningar och privatpersoner. En stor del av finansieringen var 1700 obetalda ideella timmar av föreningens medlemmar.

Vad var anledningen till att ni byggde en ny skjutbana/skjuthall?

Vi fick inte vara kvar i vår gamla lokal som låg i källaren i en skola beroende på att det kommunala bolaget som sköter lokalerna underkände luftkvaliteten. Den lokala Tennisklubben föreslog att vi skulle bygga hallen bredvid deras klubbhus och utnyttja deras omklädning, toaletter och kök. Det fungerar mycket bra eftersom säsongerna inte är samtidigt.

Vilka positiva effekter har den nya hallen/anläggningen lett till?

Det ideella arbetet var mycket roligt och lärorikt och engagerade 24 personer. Vi fick en mycket bättre lokal som vi styr över själva. Innan vi fick bygget klart var vi cirka 40 medlemmar och ett år senare 180.

Vilka förändringar är gjorda efter föregående skjutbana?

Vi har nu bara ett rum, men vi använder tennisklubbens lokaler som paus och fikarum. Vi har ny belysning, bättre anpassningar för att ta hand om blyet och en lokal ovan jord i naturen som också är tillgänglighetsanpassad. Bordet är elektriskt höj och sänkbara och genom att modifiera bordsskivan på skrivbord fick vi dem till ett bra pris.

Vad har ni för tips att ge till andra som har tänkt göra samma resa?

Se till att ha tillräckligt med personer som kan hjälpa till. Värdet av 1700 ideella timmar är enligt Leader cirka 374 000 kronor. Kolla vilka perioder som gäller för att söka bidrag. Hyr marken på minst 10 år. Ta fram byggritningar, budgetera och planera arbetet. Vi hittade en person som gjorde ritningarna och fungerade som kontrollant mot byggnadsnämnden helt ideellt.

Övrigt att tillägga?

Tack vare läget var det inga problem att starta upp verksamhet för 65+ på dagtid vilket blivit populärt. Vi har möjlighet till pingis och dart i lokalen när vi inte skjuter.

Miljö

Svenska Skyttesportförbundets (SvSF) verksamhet har en lång historia inom svensk idrott, och över tiden har kunskap om påverkan på människors hälsa och miljö ökat. SvSF jobbar aktivt med hållbarhet och har exempelvis tagit fram [Miljöhandboken](#). Det är en samling av information och en viktig resurs oavsett om du ska etablera, driva eller avveckla din skytteanläggning. Handboken innehåller även stöd i arbete med svenska lagkrav, tillsyn av myndigheter, strävan mot de nationella miljömålen samt krav på återställande vid avveckling.

Handboken finns att hitta på vår hemsida. Om föreningen ställs inför ett miljörelaterat problem så har SvSF, tillsammans Svenska Pistolskytteförbundet, anlitat en miljökonsult som hjälper föreningarna om det uppstår problem. Miljökonsultens uppgift är att bistå föreningarna via e-post eller telefon med enklare rådgivning som för våra föreningar är gratis. Behövs mer omfattande rådgivning bekostas det av föreningen.

SvSF följer aktivt den tekniska utvecklingen för att minska bullerpåverkan och spridningen av bly. Vi jobbar med att begränsa ljudet från skjutbanor och arbetar aktivt med lokaliseringen av skjutbanor, så att skytteverksamhet även kan bedrivas i samhällsnära områden.

Det finns problem med buller och bly, men det finns samtidigt lösningar med miljökulfång och ljuddämpning av olika slag. Exempelvis kulfång (låda) byggd i hardox-plåt som samlar upp skotten och går enkelt att tömma när det skjutits många skott.

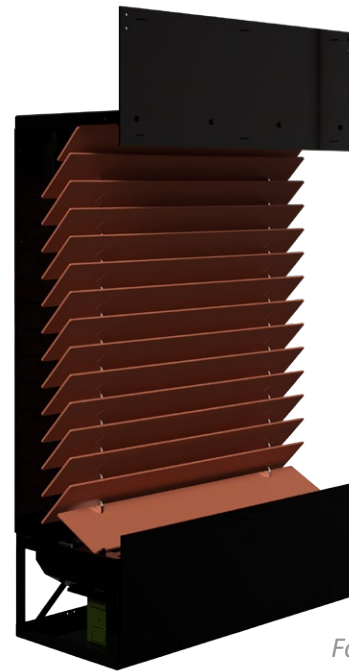

Foto: Flexotrap

Flexotrap - samlar genom en konstruktion av vinklade raster alla kulrester och blydamm i en behållare i botten. Kulresterna töms enkelt och tas till återvinning utan förädlingsprocess samt genererar ekonomisk vinst.

Foto: Stapp AB

STAPP - STAPP® Miljökulfång är det enda kulfång i världen som följer alla strikta miljönormer. STAPP® Miljökulfång är utrustad med en självtätande gummiduk som återsluts efter att projektilen passerar genom det, vilket minimerar risken för att vatten kommer in i systemet. STAPP tillhandahåller det mesta till skjutbanorna, både inomhus och utomhus.

Övrig dokumentation

SäkB - Säkerhetsbestämmelser för civilt skytte (SäkB) innehåller bestämmelser för säkerheten vid allt skytte på civila banor och i fältskytteterräng, alltså bland annat regler för hur skjutbanan ska se ut rent säkerhetsmässigt.

Måttboken – Måttbokens syfte är att vara ett stöd till arkitekter, anläggningsägare, idrottsföreträdare och andra kring hur idrottsmiljöer och idrottsanläggningar kan byggas. Här hittar du regler, normer, standard, belysning, färger, ljud samt mått och andra rekommendationer vid etablering av skjutbana.

Reglementen – Grenspecifika reglementen som innehåller diverse mått och regler som ska följas.

Svenska Skyttesportförbundet

Box 11016 • 100 61 Stockholm

Telefon: 08-699 63 70

E-post: office@skyttesport.se

www.skyttesport.se

